

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisliikkeen 23
 enkkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore. jo-
 sa tiistai The Western Workmen's Publ.
 society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin
 1 vuosikerta... \$1.50 Puoli vuotta... 90c
 Canadaan ja Suomeen
 1 vuosikerta... \$1.75 Puoli vuotta... \$1.05

TOVERITAR
 Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th
 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon,
 under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES
 IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c

IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

**TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ
 OSOTTAA:**

Uusia196
 Uudistuksia 49
 "Punaisen Armeijan" uusia jäseniä... 24
 Katkenneita102

**NAISVALTA HALLITSEE KAUP-
 PALAA.**

YONCALLA, Ore., marrask. 8 p. --
 Viime tiistain vaaleissa tuli tämän
 kauppalaan hallintoon valituksi naise-
 sukupuoli. Kun vaalit oli ohi, olivat
 miesehdokkaat hämmästyksellä työ-
 tyjä, kun ei ainoatakaan heistä tullut
 valituksi. Naiset olivat kaikessa hil-
 jaisuudessa perustaneet salaisen lii-
 ton ja järjestäneet vaalitaistelun, jon-
 ka avulla toteuttivat vaalipäivänä
 suunnitelmansa.

Niinlähden on Burns'n kauppalaan
 Harney haunissa valittu naismajuri.

Naisia valittu virkoihin Michiganissa.

DETROIT, Mich., marrask. 6 p. --
 Tässä valtiossa valittiin viime tiis-
 tain vaaleissa kymmenen naista val-
 tion eri virkoihin. Valittiin nainen
 valtion senaattoriksi, kaksi sheriffiä
 ja toiset pienempiin virkoihin.

**Oklahomassa valittu nainen kong-
 gressiin.**

OKLAHOMA City, marrask. 3 p. --
 Ellisissä vaaleissa valittiin Oklaho-
 massa kongressiin nainen, republi-
 kaanien ehdokas Alice M. Robertson.

PAKINA A

637! 637! Ei puutu enää kuutta
 ja puolta sataa, kun ollaan kymme-
 nessä tuhannessa! Viime viikon
 painosmäärä oli je 9363. Nousee se
 Toverittaren tilaajamäärä, kun todel-
 la siitä yritetään kohottaa. PUNAI-
 SEN ARMEIJAN joukko kasvaa hui-
 maavasti. Kuulkaapa minkäläisen
 lausunnon tämän armeijan komenta-
 ja "Veikko" toi juuri lehteemme
 painettavaksi:

**"PUNAISEN ARMEIJAN LUKU-
 MÄÄRÄ NOUSEE.**

Kuutta täuän mantereen on ilmei-
 syntynyt niitä naisia, jotka ovat vas-
 taanottaneet kutsun Punaseen armei-
 jaan. Parhaiten on tähän saakka
 innostunut toveritar ELNA LUOMA,
 St. Helena, Md. Hän lähetti 11 uut-
 ta Toverittaren tilausta pieneltä paik-
 kunnaltaan. Mainittu Punasen Ar-
 meijan jäsen lähetti täyden tilaus-
 maksun kaikista tilauksista, joka oli-
 koon esimerkkinä toisillekin." Ei
 tämä "Veikko" ole turha pelko, hän
 ilmoittaa saavutukset sitä mukaa kuin
 armeija rientää eteenpäin. Vihollis-
 set ovat armeijain avulla ennenkin
 muserrettu, sitä tässä yritetään nyt-
 kin. Me haluamme näyttää mail-
 malle, että Toveritar on se suoma-

Vaalipakinaa

Nyt on vaalitkin olleet ja menneet.
 Kyllä sitä olikin humua ja touhua,
 varsinkin porvareilla: republikaanil-
 la ja demokraateilla. Kummallakin
 oli valitit käsissä. Lyötiin vetoa, tu-
 hansin taaloin. Ostettiin ääniä ke-
 neltä saatiin. Kalasteltiin matalat
 ja syvät vedet. Oikein persoonakohtai-
 sesti kuljettiin New Yorkissakin
 talo talolta ja mökki mökiltä aina
 kurjaa Boweria myöten kehottama-
 sa ja agiteeraamassa että: äänestä
 tätä miestä, tämä se on vasta se
 "hyvä mies". Ja luulempa, että he
 puhuivat monen tietämättömän työ-
 läisen "pyöräyksin" kaunella lupa-
 uksillaan hyvistä miehistä. Kaunilla
 naisia lähetettiin miehen miesten luo
 kalastamaan ääniä, ja taas kaunilla
 miehiä rumien naisten luo. Ei mil-
 lään näyttäneet olevan villää. Olsi
 melkein voinut luulla, että me kaik-
 ki olemme tasa-arvoisia ellemme o-
 lisi entisistä kokemuksista tulleet
 tuntemaan porvareita, että heillä on
 aina näin vaalien aikana "sokeria
 suussa ja ketunhäntä kainalossa."

Rikkaat miljoneeri-ehdokkaat ta-
 puttellivat köyhien lapsia poskelle --
 silloin kun äiti oli saapuvilla, sillä
 äidithän äänestävät. Nuo pehmeä-
 käiset ehdokkaat ilkesivät tarjota
 pullean kätensä työläisten luisten
 sormien puristettavaksi. Oh! kuinka
 se tuntui monesta luokkatiedottomas-
 ta työläisestä suloiselta saada pu-
 ristaa tuota pullean kätöstä, joka
 kuitenkin, vaalien mentyä ohi, on
 valmis heiluttamaan nälkäruoskaa sa-
 man työläisen ylitse. Se ruoska ei
 monellekaan suloiselta tunnu.

Luokkatietoinen työläinen katse-
 lla kallekka tuota porvarien lievelyä har-
 masta purren, ja samalla sääliin
 luokkatiedottomia työläisiä, jotka
 nöyrästi kumartaan paljastavat
 päänsä porvarien ehdokkaille, vaikka
 näillä onkin lakki päässä työläistä
 puhutellessaan. Mutta se katse
 riittääkin monelle työläiselle vielä,
 kun porvari "alentaa" itseään edes
 lakki päässäkään puhumaan työläi-
 sille. Mutta jähka työläiset tulevat
 enempi luokkatietoiseksi, niin joppa
 porvarit mielelläänkin ottavat lakit
 pois päästään silloin kun työläisiä
 puhuttelevat.

Jospa kullakin työläisnaisenkin
 silmät avautuisivat näkemään ne to-
 delliset syyt työläisten kurjuuteen
 ja keinot sen kurjuuden poistami-
 seen! Mutta nyt vielä he kulkevat

porvarien taluttamina -- kalvaen o-
 maa hautoansa.

Milloin heräät sinä ihmiskunnan
 äiti, itse ohjaamaan elämäsi. On
 jo aika sinunkin jotain tehdä työ-
 väenluokan kohottamistyössä sorron-
 alaisesta asemastaan, eikä enään
 luottaa vain toisten työhön. Nouse
 ja etsi tietoa itsellesi. Yhdy sosia-
 listipuolueeseen ja kasvata lapsesi-
 sikin luokkatietoiseksi sosialistiksi,
 sillä ethän halunne kasvattaa häntä
 niin että hän halvoksi omaa luok-
 kaansa, työläisiä, ja samalla sinua.

Hilma L-r.

Orja

Ken on aina ollut orjan asemassa?
 Nainen! Hän on ollut aina vailla
 oikeuksia, hän on orja kodissa ja
 orja työmarkkinoilla.

Työnantaja työmaalla riistää hä-
 nen voimiaan mahdollisimman pal-
 jon ja antaa palkaksi mitä haluaa.
 Samasta työstä miespuolisille työ-
 läisille annetaan parempi palkka.
 Työnantajat käyttävät naisia aseina
 poikkeassa palkkoja, alentaen suhteel-
 lisesti heidän isänsä ja veljensä
 palkkoja. Kuitenkin ovat elämän-
 kustannukset naisille yhtä korkeat
 kuin miehillekin. Ja kuitenkin pi-
 tää naisen tulla toimeen pienemmil-
 lä palkalla. Se on vääryys! Onko
 kumma, jos naisia sortuu joukottain,
 ollen pakotettuja myymään itsensä
 hyvinkin halvasta. Ovat pakotetut
 myymään itsensä "teipälästä".

Ei ole ihme, jos kurjuutta ja ri-
 koskia esiintyy tuhkatheään kun o-
 losuhteet siihen pakottavat.

Ajattelemattomasti sanovat jotkut:
 Naiset ovat niin typerä j.n.e. Mik-
 si ei, kun pakotetaan pysymään ty-
 perinä. Niin, typerä me olemme-
 kin. Mutta tarkastakaamme jos-
 kus edes niitä syytä, jotka ovat mei-
 tä pitäneet niin typerinä. Oikein a-
 jattelun, ei olisi ihme, vaikka oli-
 simme vieläkin alemmalla kehitys-
 asteella.

Naisella täytyy olla oikeastaan ih-
 meellinen tarmo, tällaisena aikana ja
 näissä olosuhteissa, että voi pysyä
 pinnalla, ettei vajoa alas liejuun.
 Nainen pysyy ala-arvoisessa asema-
 sa niin kauan kuin lainlaadinta on
 ristijän käsissä ja yhteiskunta on
 yksityisomistuksen perustella. Jos
 nainen on orja työmarkkinoilla, on
 hän sitä enempi orja kotona. Hän
 on kuin häkkiin sulettu lintu, joka
 siipirikkoisena koppiinsa menehtyy.

Naisen kehitystä on aina ne neljä
 seinää estämässä. Siihen mallaan
 jossa hän saa päivästä päivään elää,
 kuuluu vain lastenkamari ja kelttiö
 -- mustine patoineen. Aamulla ai-
 kasin saa nainen "kodissa" alottaa
 tuon yksitoikkoisen ja samalla vä-
 syttävän ja niin hyödyttömältä tun-
 tuvan työn, sen alkaisen jokapäiväi-
 sen kiertokulun. Sitä saa jatkaa
 myöhäiseen yöhön. Sama leikki uu-
 distuu ja taas uudistuu.

Koska nämä kotiorjat tulevat mu-
 kaan ja ottavat osaa siihen suureen
 taisteluun, joka poistaa tämän väär-
 nän yhteiskuntajärjestelmän? Koska
 työläismiehet ja naiset käsitkässä
 astuvat rintamalle ja vaativat ihmis-
 oikeuksia, myöskin naiselle, kaikkien
 alkojen orjalle? Kun he yhdessä
 käyvät vaatimaan oikeutta ja tasa-
 arvoa, nainenkin lakkaa olemasta
 orja!
 C. H.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Työttömän armeija lisääntyy hir-
 muista vauhtia täällä Friscossa. Mie-
 hiä pannaan kymmenittäin pois työ-
 mailta. Pienemmissä työpaikoissa ei
 ole ollut ketään enää pitempiin aikoihin.
 Naisilla täällä on ollut työn
 saanti vielä jonkinlainen, mutta nyt
 nekin mahdollisuudet loppuvat.
 Syystä, että tehtaita suletaan, tai ai-
 nakin vähennetään niin vähin kuin
 mahdollista. Ja tehdas alalla työ-
 kenteele tuhansia naisia. Ne kuin
 ovat pakotetut menemään mihin työ-
 hön pääsevät, siten jää unot sivuun
 ja näin ollen murskaantuu koko uni-
 ot, kuten niitä on jo koetettukin
 murskata. Ja siten meiltä työläisiltä
 viedään sekun valvainen turva.

Nyt taasen kuin republikaani-valta
 tuli, emme me työläiset osaa muuta,
 kuin alkaa vaan ajoissa kirstimään
 keskipalkkaa, että ei suolet päästä
 liian suurta valitusta, sillä sen ne
 kuitenkin tulevat tekemään, jos sau-
 vat vapaasti olla. Moni meistä työ-
 läisistä on karvaalla mielellä siitä,
 että republikaanipuolue voitti vaalei-
 sa. Sen sijaan kuin olisi saanut so-
 sialistipuolue olla sen tilalla. Ja se
 rehellinen työläisten vanha ystävä,
 joka viruu vankikomeroissa meidän
 edestämme, asais olla siinä virassa
 John Harding nyt tuli.

Mutta nyt on niin käynyt, että em-
 me saanut tuota rakastettavaa van-
 husta (Debsimme) tällä kertaa. Ja
 siksi kuin neljä vuotta on eteenpäin
 kulunut, hän ei ehkä enää ole eh-
 dokkaanamme, kurjan olosuhteensa

palkinnot jaetaan heti kun Toveritar
 on ensikerran ilmestynyt kymmenen-
 tuhantisenä painoksena, mille heik-
 köille, jotka tässä viimeisessä pon-
 nistuksessa ovat parhaiten kunnos-
 tautuneet. Se on: hankkineet suur-
 immen määrän tilauksia Toveritta-
 relle.

+++

Maa pyöri ennallaan, päivä kului
 kerrallaan ja aina vain mennään e-
 teenpäin. Joulu on taas lähellä, tuo
 vuotuisen sydäntalven juhla. Sitä
 on totuttu odottamaan, se ikäänkuin
 tuo jotain vaihtelua tullessaan raa-
 tajanikin yksitoikkoiseen elämään.
 Lapsille tämä juhla on erittäin mie-
 lenkiintoinen, siitä he puhuvat jo
 kuukausia edeltäpäin. Ne isät ja
 äidit, joilla on sulkin tilaisuutta,
 ihastuttavat lapsiaan jollakin pienel-
 lä lahjalla. Niinpä varmaan nytkin
 jouluilan tulien saavat pikku tytöt
 ja pojat kauan toivomissaan tavaroit-
 ta. Kapitalistit hankkivat varastoit-
 hinsa kaiken maailman rihkammat jou-
 lumyyntiä varten. Köyhätkin äidit
 uhraavat pieniä säästönsä näiden rih-
 kamien ostoon, hankkiakseen siten
 edes vähän huvia pienokaisilleen.
 Mutta -- muistakaa äidit, että ennen-
 kuin uhraatte senttejanne kapitalis-
 tien pikku rihkamiin, ostakaa itsel-
 lonne ja lapsillenne työväen kirja-

lisuutta. Vaikkapa ette mitään muu-
 takaan lukemista hankkisi joulun-
 pyhiksi, ostakaa ainakin vuotuiset
 joulujulkaisut. Ennen kaikkea muu-
 takaa lahuttaa lapsianne heidän o-
 malla joulujulkaisullaan. LASTEN
 JOULU on sopiva yhdeksi joululah-
 jaksi lapsillenne. Sen sisältö on
 siksi mielenkiintoinen, ettei ole ol-
 lenkaan ajanhukka, vaikka vanhem-
 matkin ihmiset sen sisällön lukevat.
 LASTEN JOULUA valmistetaan par-
 haillaan. Pian saamme sitä lähettää
 mailmalle. Lähettäkää runsaasti ti-
 lauksia LASTEN JOULULLE.

Useita steviä runoja ja joukko kir-
 jotuksia, jotka ovat lähetetty Lasten
 Joulussa julkaistaviksi, täytyy tilan-
 ahtauden takia jättää pois. Ne yli-
 jääneet kirjoitukset julkaistaan TO-
 VERITTAREN joulunumeroissa.

+++

Pitäkää mielessäanne, että TOVE-
 RITTAREN KYMMENVUOTISJU-
 KAISUUN pitäisi alkaa kirjoittele-
 maan. Uuden vuoden alussa ainakin
 ne kirjoitukset pitäisi olla täällä. Ku-
 via myös mainittuun julkaisuun toi-
 voaan saataavan runsaasti.

+++

Toverittaren tilaushinta kohoaa
 joulukuun ensimmäisestä päivästä läh-
 tien. Käykää sitä unohtako!

Proletaari tervehdyksin:

"Evatar".